

وزارت امور اقتصادی و دارایی

هشتمین گزارش عملکرد

قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

مربوط به شش ماهه منتهی به ۱۳۹۱/۶/۳۱

دیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

اسفند ماه ۱۳۹۱



موسسه انتشاراتی کمیل تهران

عنوان: هشتمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

گردآوری و تدوین: احمد صادقی گلمکانی، داود خانی، مهدی فلاح دوست،

اسماعیل عزیزی، سمیه تقوی، زهرا سلطانی

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: مجاب

ناظر چاپ: محمدطاهر فاتحی

صفحه آرای: سعید سالار طایفه

نوبت انتشار: اول، بهار ۹۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۶۸-۱۲-۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

عنوان و نام پدیدآور	: هشتمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مربوط به ... ۲۱/۶/۹۱ / گردآوری و تدوین احمد صادقی گلمکانی... [و دیگران]
مشخصات نشر	: تهران: کمیل تهران، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۹ص.: مصور، جدول، نمودار. : ۲۹×۲۲ سم.
شابک	: 978-600-6668-12-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: گردآوری و تدوین احمد صادقی گلمکانی، داود خانی، مهدی فلاح دوست، اسماعیل عزیزی، سمیه تقوی، زهرا سلطانی.
موضوع	: خصوصی سازی -- ایران
موضوع	: خصوصی سازی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: ایران -- سیاست اقتصادی -- ۱۳۹۱
شناسه افزوده	: صادقی گلمکانی، احمد، ۱۳۲۸ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۹۵۵الف / KM۴۷۹
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۷



بیانات رهبری در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیات دولت در تاریخ ۱۳۹۱/۶/۲

بخش خصوصی را باید کمک کرد. اینکه ما اقتصاد مقاومتی را مطرح کردیم، خوب، خود اقتصاد مقاومتی تحریمی دارد، ارکانی دارد؛ یکی از بخش هایش همین تکمیل به مردم است؛ همین سیاستهای اصل ۴۴ با تکلیف و اتمام و دقت و دسوس هر چه بخش باید فعال شود؛ این جزو کارهای اساسی شمارست. در بعضی از موارد، من از خود مسوولین کشوری شنوم که بخش خصوصی به خاطر کم توانی اش جلونی آید. خوب باید فکری کنید برای اینکه به بخش خصوصی توانبخشی شود؛ حالا از طریق بانکهاست، از طریق قوانین لازم و مقررات لازم است؛ از هر طریقی که لازم است، کاری کنید که بخش خصوصی، بخش مردمی، فعال شود. بالاخره اقتصاد مقاومتی منبایش این است که بایک اقتصادی داشته باشیم که هم روند روبه رشد اقتصادی در کشور محفوظ بماند، هم آسیب پذیری اش کاهش پیدا کند، یعنی وضع اقتصادی کشور و نظام اقتصادی جوری باشد که در مقابل ترنندهای دشمنان که همیشگی و به شکلهای مختلف خواهد بود، کمتر آسیب ببیند و اختلال پیدا نکند. یکی از شرایطش، استاده از بهری ظرفیت های دولتی و مردمی است؛ هم از فکر و اندیشه و در ابزارهایی که صاحب طرآن می دهند، استاده کنید، هم از سرمایه استاده شود.

فهرست مطالب

شرح	عنوان	صفحه
پیش گفتار		۷
مقدمه		۱۱
فصل اول	عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی به تفکیک مواد و تبصره ها	۱۳
	عملکرد فصل دوم قانون، موضوع قلمرو فعالیت های بخش های دولتی، تعاونی و خصوصی، مواد (۲) تا (۸)	۱۵
	عملکرد فصل سوم قانون، موضوع سیاست های توسعه بخش تعاون، مواد (۹) تا (۱۲)	۲۶
	عملکرد فصل چهارم قانون، موضوع سیاست های شرکت های دولتی، مواد (۱۳) تا (۱۶)	۲۸
	عملکرد فصل پنجم قانون، موضوع فرآیند واگذاری بنگاه های دولتی، مواد (۱۷) تا (۳۳)	۳۰
	عملکرد فصل ششم قانون، موضوع توزیع سهام عدالت، مواد (۳۴) تا (۳۸)	۴۰
	عملکرد فصل هفتم قانون، موضوع هیات واگذاری و وظایف آن، مواد (۳۹) الی (۴۰)	۴۱
	عملکرد فصل هشتم قانون، موضوع وظایف شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، مواد (۴۱) تا (۴۲)	۴۳
	عملکرد فصل نهم قانون، موضوع تسهیل رقابت و منع انحصار، مواد (۴۳) تا (۸۴)	۴۴
	عملکرد فصل دهم قانون، موضوع موارد متفرقه، مواد (۸۵) تا (۹۲)	۴۵
فصل دوم	عملکرد دستگاه های مربوط در اجرای مصوبات شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی	۴۷
	اقدامات دستگاه ها بر مبنای محورهای تصویب نامه سازماندهی فعالیت های فرهنگی - تعلیماتی	۴۹
	اقدامات دستگاه ها بر مبنای سیاست ها و خط مشی های اجرایی برای تحقق اهداف سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی	۹۶
فصل سوم	اقدامات واگذاری بنگاه های دولتی و اهم اقدامات صورت گرفته در طرح سهام عدالت	۱۵۵
فصل چهارم	گزارش وضعیت بورس اوراق بهادار قبل و بعد از اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۶۹
فصل پنجم	تأسیس مانی بنگاه ها	۱۷۵

بسمه تعالی



پیش‌گفتار

رهبر معظم انقلاب اسلامی در فرمایشات اخیر خود بارها بر "اقتصاد مقاومتی" و ضرورت آن تاکید نموده‌اند. ایشان با آگاهی کامل از جنگ اقتصادی دشمن و با هدف مقابله با تحریم‌ها و فشارهای خارجی به ارایه یک مدل مستقل اقتصادی پرداخته‌اند.

برای مفهوم اقتصاد مقاومتی در همین مدت زمان کم، تعاریف متفاوتی ارایه شده است که هر کدام از این تعاریف به جنبه‌ای از این موضوع پرداخته است. در این میان، تعریف جامع و کامل از اقتصاد مقاومتی را خود ایشان در دیدار با دانشجویان در تاریخ ۱۵/شهریور/۱۳۹۱ ارایه کرده و فرموده‌اند: «اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است که برای یک ملت، حتی در شرایط فشار و تحریم، زمینه‌ی رشد و شکوفایی را فراهم می‌کند».

در پنج سال اخیر نام‌گذاری سال‌ها از سوی معظم له با موضوعات اقتصادی انجام می‌شود. نشانه‌ی راه امسال به عنوان «تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی» نیز موضوعی اقتصادی را در خود جای دارد. بدون شک ریشه‌ی اهمیت موضوعات اقتصادی در چند سال اخیر را می‌توان در «تحولات درون کشور» و «تحولات در عرصه‌ی بین‌المللی» دانست. با نگاهی به عناوین این چند سال: «نوآوری و شکوفایی»، «اصلاح الگوی مصرف»، «همت مضاعف و کار مضاعف»، «جهاد اقتصادی» و «تولید داخلی، حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی» به جنبه‌های مختلفی از اقتصاد مقاومتی می‌رسیم. به عبارت دیگر، شعار سال‌های اخیر هریک به نوبه‌ی خود جنبه‌های مختلف اقتصاد مقاومتی را به همراه دارند.

به عنوان مثال تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی بدون دستیابی به تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی محقق نخواهد شد. رشد اقتصادی، اشتغال‌زایی و رفع بیکاری، افزایش درآمد، شکوفایی استعدادهای داخلی، رشد تجارت و بازرگانی بین‌المللی، پیشرفت صنایع و کارخانجات، و... از نتایج حمایت از تولیدات و محصولات داخلی است. افزایش تولید ملی در عرصه صنعت و کشاورزی و خدمات و حمایت از کار و سرمایه انسانی موجب مردمی شدن اقتصاد ملی و افزایش حضور و نقش مردم در عرصه آن می‌شود. آنچه جامعه را از لحاظ اقتصادی به استقلال می‌رساند و از وابستگی به دیگر جوامع می‌رهاند افزایش تولیدات داخلی است. حمایت از تولید ملی، حمایت از بخش درون‌زای اقتصادی جامعه است که استقلال و توسعه را فراهم می‌سازد. حمایت از کارگاه‌ها و صنایع کوچک و متوسط یکی از گام‌های مهم در افزایش تولیدات داخلی است.

یکی از اصلی ترین پایه های اقتصاد مقاومتی و الزامات آن، همانگونه که رهبر فرزانه انقلاب در بیانات خود در دیدار کارگزاران نظام در سوم مرداد ماه سال جاری تبیین فرمودند مردمی کردن اقتصاد از طریق اجرای سیاست های تحول آفرین ابلاغی اصل ۴۴ قانون اساسی و مقدرات اجرایی مربوط به این سیاست ها است که خود موجب تقویت و توسعه بخش های غیر دولتی (اعم از خصوصی یا تعاونی) و به تبع آن توانمندسازی آن ها خواهد شد و این امر مستلزم معاضدت همه دستگاه های اجرایی و نهادهای انقلاب اسلامی است که در فرمایشات مقام معظم رهبری بر آن تاکید شده و پیرامون لزوم و وجوب این همکاری و هماهنگی در میان دستگاه ها و قوای حاکم بر کشور به منظور فراهم سازی زمینه حضور مردم در میدان اقتصاد توصیه های جدی شده است.

با تامل و مذاقه در بیانات رهبر فرهیخته و دانشمند ایران اسلامی مشخص است اقتصاد مقاومتی بر پایه و اساس سرمایه معنوی افراد و جامعه استوار است و در این میان بخش خصوصی بهترین بستر برای همراهی مردم در برابر تحریم ها و فشارهای خارجی است. با عنایت به این امر، لزوم توجه به توانمند سازی بخش غیر دولتی به منظور استفاده از ظرفیت ها و امکانات این بخش، بهبود فضای کسب و کار و رقابتی شدن فضای اقتصادی، بیش از پیش آشکار می شود چرا که بخش خصوصی به عنوان موتور و محرک اصلی رشد اقتصادی و صنعتی است و به بکارگیری سرمایه خود و جذب و مشارکت سرمایه های غیر دولتی و استفاده بهینه از منابع انسانی و اعمال مدیریت کارآمد ضمن ایفاء نقش خود در رشد اقتصادی و صنعتی کشور اهداف توسعه ای دولت را نیز محقق می سازد. البته باید به این نکته همواره توجه داشت که اقتصاد مقاومتی مختص زمان تحریم و دوره جنگ نیست، بلکه چشم اندازی بلندمدت پیش روی اقتصاد ایران است، اقتصادی که در سایه تفکر عالی جمهوری اسلامی همیشه آماج حملات دشمنان خواهد بود. از طرفی این نکته را هم باید در نظر داشت که اقتصاد مقاومتی به معنای ریاضت اقتصادی هم نیست، بلکه به مفهوم شکوفایی اقتصاد و رفع مشکلات موجود در زیربخش های اقتصادی برای جلوگیری از امتیازدهی به دشمنان و بهبود سطح رفاه عموم مردم است. لذا امید دولت خدمتگذار بر این است تا با اتخاذ تدابیر دقیق و تلاش بی وقفه مسوولان امر و از طریق برنامه ریزی برای پیشبرد و اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی همگام با اجرای گام به گام طرح عظیم تحول اقتصادی به عنوان یکی از الزامات اساسی و پایه های مهم در اقتصاد مقاومتی از یک سو و از سوی دیگر حمایت، یاری و همراهی ملت همیشه در صحنه شریف ایران، کشور ما بتواند از فرصت تحریم ها برای ایجاد یک اقتصاد پویا، متفاوت و متناسب با اقتضائات کشور بهره بگیرد و در این عرصه کاملاً از آسیب پذیری دشمن مصون بماند. در هر صورت سخن کوتاه کرده و گزارش پیش رو را که در اجرای حکم مقرر در ماده ۸۸ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی نمایانگر عملکرد دولت در دستگاه های اجرایی ذیربط و متضمن اطلاعات مربوط به آخرین اقدامات تا شش ماهه منتهی به شهریور ماه سال جاری بوده، به رییس جمهور محترم، نهادهای قانونی مصرح در ماده یادشده، مجلس محترم شورای اسلامی، مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام، رییس محترم قوه قضاییه و عموم مدیران و کارشناسان میهن اسلامی تقدیم نموده و در همین جا ضمن اعلام

و ابراز مراتب تشکر و قدردانی خود از کلیه دستگاه‌هایی که در گردآوری این مجموعه نهایت همکاری را داشته‌اند و همچنین همکاران پرتلاش خود در معاونت امور بانکی، بیمه و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، به ویژه آقایان؛ احمد صادقی گل‌مکانی، داود خانی، مهدی فلاح دوست، اسماعیل عزیزی و خانم‌ها؛ سیده سمیه تقوی و زهرا سلطانی که با تنظیم، گردآوری و انتشار این گزارشات، منابعی مستند، مستدل و قابل اتکا را در دسترس کارشناسان، رسانه‌های گروهی و خبری، دانشجویان و مدیران دستگاه‌های اجرایی در نگارش گزارشات کارشناسی و مقالات علمی و تحلیلی قرار می‌دهند، نوید این را می‌دهم که گزارش بعدی از عملکرد قانون مورد اشاره را با همکاری همین دوستان و تمامی خدمتگزاران و مسوولان خدوم کشور که در اجرای منویات مقام معظم رهبری و پیشبرد اهداف سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی گام بر می‌دارند، به صورت گزارش جامع از اقدامات دولت از زمان اجرای قانون تا پایان سال ۱۳۹۱ تهیه و پیش از پایان دولت دهم تقدیم ملت بزرگ ایران کنیم.

سید شمس الدین حسینی
وزیر امور اقتصادی و دارایی و دبیر شورای
عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی
دی ماه ۱۳۹۱

مقدمه

مجموعه حاضر هشتمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی برای دوره شش ماهه منتهی به پایان شهریورماه ۱۳۹۱ است که در اجرای حکم مقرر در ماده (۸۸) قانون یادشده، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به منظور تقدیم به مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام و عموم مردم و مخاطبان و فعالان اقتصادی کشور منتشر می‌شود.

گزارش مورد اشاره براساس ساختار گزارشات قبلی، اما با اعمال اصلاحاتی در محتوا و مبتنی بر رویکرد اجرای تکلیف قانونی - موضوع گزارش عملکرد به تفکیک مواد و تبصره‌ها - در کنار ترسیم اطلاعات و آمار مربوط به عملکرد دستگاه‌های اجرایی مرتبط در اجرای تکالیف مقرر در اهم مصوبات شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در زمینه سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اجرایی سالانه و سازماندهی فعالیت‌های فرهنگی - تبلیغاتی تنظیم و گردآوری شده و در انتها نیز علاوه بر بررسی مقایسه‌ای از وضعیت کنونی بازار بورس و اوراق بهادار با دوران پیش از ابلاغ سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی نگاه به اقدامات صورت گرفته در راستای تأمین مالی بنگاه‌ها دارد. این گزارش به طور کلی شامل پنج فصل به شرح زیر است:

فصل اول، به اقدامات مرتبط با مواد و تبصره‌ها و اجزای قانون و مقررات اجرایی مربوط به آن می‌پردازد و متضمن عملکرد نهادهای موضوع قانون نظیر: شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و کمیسیون تخصصی آن، هیات واگذاری، هیات نظارت بر مقررات زدایی، هیات داور، ستادهای سرمایه‌گذاری استانی و شورای رقابت است.

فصل دوم، به عملکرد وزارت خانه‌های: نفت، کشور، راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، جهاد کشاورزی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و اتاق تعاون مرکزی در چارچوب سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اجرایی تحقق اهداف سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و تصویب نامه سازماندهی فعالیت‌های فرهنگی - تبلیغاتی مصوب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی اختصاص یافته است.

فصل سوم به عملکرد فرایند واگذاری بنگاه‌های دولتی توسط دستگاه‌های اجرایی با عاملیت سازمان خصوصی‌سازی در زمینه‌هایی چون: طرح توزیع سهام عدالت می‌پردازد.

فصل چهارم گزارش کاملی از وضعیت بورس اوراق بهادار در دوره موردنظر و مقایسه آن با دوره‌های قبل بوده و از آثار مثبت ابلاغ این سیاست‌های کلی ابلاغی بر بورس حکایت می‌کند.

فصل پایانی نیز در ابتدا با پرداختن به اهمیت موضوع تأمین مالی بنگاه‌ها، مشخصات و ویژگی‌های نظام تأمین مالی را بیان کرده و سپس گزارشی از عملکرد حوزه‌های مختلف تأمین مالی در سال ۱۳۹۰ از طریق نظام بانکی، بازار سرمایه، نظام بیمه و سرمایه‌گذاری خارجی ارائه کرده است.

احمد صادقی گلمکانی

**سرپرست معاونت امور بانکی، بیمه و نظارت بر اجرای
سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی**